in Zichzelf den toorn Gods laten uitbranden. Hij zal de eigenlijke aanvoerder van de heirscharen, die woeden tegen God, verpletteren. Hij zal Zichzelven houden in de duurzame, ongebroken gemeenschap met Zijn God. En zoo zal op Hem komen en rusten Gods eeuwige vrede. Terwijl overal op aarde nog golven blijft de oorlog tegen God, zal op Hem de vrede bloeien.

Hij is de groote Vredevorst.

Maar dit is nog niet alles.

Jezus Christus is maar niet een eenling! Neen, Hij is het Hoofd van duizenden en millioenen. Hij is het Hoofd van een nieuw menschengeslacht. En uit Hem zal de vrede doordringen in die millioenen harten. Gansch een volk, een menschheid, wordt door Hem in Gods vrede ingedragen. Gods wapens zijn thans neergelegd voor hen! Te midden van de razende verwarring dezer wereld, temidden van schuimenden haat en namelooze ellende omstraalt en doordringt hen Gods eeuwige vrede, die alle verstand te boven gaat.

En zie, nu er vrede is met God, nu komen ook hemel en aarde weer naar elkaar toe. De kloof, die boven- en benedenwereld van elkander scheidde, is gedempt. Hemel en aarde zijn van nu voortaan verzoend. Hoor maar: de hemel zingt de aarde toe! Ze zijn bondgenooten geworden in éénen dienst van God. Want ook op aarde zal God Zijn eigen kinderen, Zijn trouwe strijders hebben.

Engelen groeten nu in Jezus àl hun bondgenooten. Het oorlogsfront is radicaal gewijzigd. Het is niet meer een oorlog van den hemel t e g e n de aarde zonder meer. Neen, het is een oorlog van den hemel èn de aarde tegen wat nu nog in de macht der zonde is in Gods wijd heelal.

Ja, vrede is er, vrede met God en dus ook met den hemel — dàt verkondigen de engelen.

Dat is schoon!

Hemel en aarde zijn nu weer verzoend!

De scheur in Gods heelal is weer hersteld!

Maar toch is dieper heerlijkheid hier te ontdekken.

Dat hemel en aarde weer verzoend zijn, weer één zijn in den vrede en den dienst van God, dat is een t e r u g g r i j p e n naar een h e r s t e l l e n van den toestand van het oude paradijs. Maar God doet meer!

Hij leidt het door Hem gestelde begin over naar het door Hem gewilde einde.

Zeker, „in den beginne" schiep God den hemel en de aarde — maar het was Zijn bedoeling, dat die beide eenmaal in de volheid aller tijden zouden samensmelten. De woonplaats Gods zal bij de menschen komen en God zal alles zijn in allen.

Zeker, in het begin stonden de engelen b o v e n de menschen. Ze hadden g r o o t e r heerlijkheid. Ze woonden in Gods onmiddellijke nabijheid. Maar Gods bedoeling was de engelen eenmaal te plaatsen o n d e r de menschen. Zijn z o n e n niet meer dan knechten? Moeten knechten niet dienen — dienen óók de zonen van den Vader?

Daarom zegt Gods Woord dan ook, dat de menschen slechts voor een korten tijd minder zijn gemaakt dan de engelen. Hun minder-zijn zal eenmaal ophouden (Hebreën 2 : 7). De zoon zal grooter glorie ontvangen dan de knecht.

Dit alles prediken de engelen door wat ze doen en zeggen.

Hoor ze zingen! Ze zingen ter eere van het pas geboren Kind, den Zoon des menschen. Zij zingen Hem toe! Zij prijzen Zijn werk! Zij zijn bezig in den dienst des gezangs voor den geboren Koning!

En we weten het: degene die zingt is m i n d e r dan Hij, die bezongen wordt. Degene die dient — ook in het lied — is m i n d e r dan Hij die gediend wordt.

Zoo scharen zich dan de engelen om den Zoon des menschen. En ze dienen: ze willen niets anders en doen niets anders dan dienen. En hun vreugde is groot. Ze aanvaarden in puur geluk de plaats door hun God hun toegewezen, de taak door Hem hun opgelegd.

De kribbe staat in het brandpunt van het heelal en de engelen zijn de eersten, die er zich voor buigen.

Maar weer houden we vast, dat Jezus Christus niet een Eénling is! Hij is het Hoofd van het gansche menschengeslacht. In Christus dienen de engelen alle uitverkorenen. Ook in den Kerstnacht worden zij uitgezonden om dergenen wil, die de zaligheid beërven. De zonen blinken daar bóven de knechten. Zoo is de engelenzang in den Kerstnacht profetie, neen, meer nog: aanvankelijke v e r w e r k e l i j k i n g van Gods voleinde wereld. Zijn definitieve wereldorde wordt voor het geloof reeds daar onthuld. Hemel en aarde ontmoeten elkander en worden één in Christus Jezus, onzen Heer. En de zonen ontvangen groote glorie.

En straks zal ook van dit begin de volheid worden aanschouwd in schoonen glans.

Want als op de nieuwe aarde de schoonste zang wordt aangeheven, de rijkste zanghulde aller eeuwen wordt gebracht — dan moeten de engelen-knechten zwijgen! Het schoonste en rijkste lied — dat zingen z o n e n alléén!

In den Kerstnacht zongen de engelen en zwegen de menschen. Maar in het nieuwe Jeruzalem zullen bij den hoogsten zang de engelen zwijgen en de zonen juichen!

Het Loflied: Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed — dat zingen k i n d e r e n alleen. C. V.

KERKELIJK LEVEN

synodes in ruimeren en in engeren zin.

Men weet dat onzerzijds een oecumenische synode van (werkelijk) gereformeerden een eisch des Heeren geacht wordt (in 1939 hebben we in de Sneeker synode al gezegd: negeer dus de gereformeerde Prot. Ref. Churches, waartoe rev. Hoeksema behoort, niet). En eveneens, dat in 1946 te Grand Rapids een conventikel geweest is, dat zich (niet zonder verbazing ook der leden) aandiende als oecumenische gereformeerde synode. Daar was geen plaats opengelaten (door de samenkomende partijen) voor de amerikaansche Prot. Ref. Churches, noch voor onze eigen kerken. Hoewel beide laatstgenoemden de drie formulieren van eenigheid handhaven. Evenmin de nederlandsche Chr. Geref. Kerken zijn gevraagd.

Men komt over eenigen tijd weer samen. In Amsterdam.

In dien tusschentijd is natuurlijk w e e r de vraag aan de orde: wie moeten w e l en wie n i e t tot deelneming worden uitgenoodigd.

Dienaangaande kan men in de buitenlandsche pers merkwaardige dingen lezen.

Er is b.v. gezegd: we kunnen geen kerken vragen, die tot één der saamroepende kerken zeggen: g ij m o e t u b e k e e r e n v a n d i e e n d i e z o n d e. Daarom b.v. kunnen de Prot. Ref. Churches niet gevraagd worden. Beste menschen overigens, maar ja: ze zeggen dat we ons bekeeren moeten van de zonden van 1924. Het gaat toch niet, dat we dan samen synode zouden houden?

Dat beteekent dus: als de kerk van A tot die van B, of de classis C tot de classis D, of de particuliere synode van E tot die van F zegt: ge moet u bekeeren van die en die zonde, dan kunnen ze niet meer samen vergaderen.

Een ander zei: kijk eens: er zijn z u s t e r k e r k e n èn met elkaar c o r r e s p o n d e e r e n d e, d.w.z. correspondentie voerende kerken. Met de eerste leeft ge samen in engeren zin (ge erkent de ambtsdragers over en weer), met de tweede is het contact veel losser (alleen maar correspondentie). Misschien is die onderscheiding — zoo werd verder betoogd — een gemakkelijk hanteerbaar directief voor het bepalen van de grenzen eener oecumenische synode. Die eerstgenoemde groep (zusterkerken) kan natuurlijk pas r e c h t samen vergaderen. Maar voor de tweede groep zou op grond van het feit van 't correspondentie-onderhouden toch ook wel op een of andere manier een plekje kunnen worden ingeruimd.

We krijgen, als dit verdeelingsprincipe ingang vindt dus 2-erlei „synode".

Een synode in engeren zin en een synode in ruimeren zin.

Of: een volle en een niet-volle synode.

Of: een synode van een kerkverbond (of -verband) naar de inwendige zijde èn een synode van een kerkverbond (-verband) naar de uitwendige zijde.

Het Praeadvies kan het rijtje wel aanlengen.

Hoe het moet met die binding (een synode b i n d t immers)?

Wel: een binding in presiesen en een binding in rekkelijken zin. En zoo voort.

En: een artikel 31 in engeren zin (dezen keer beginnen we daarmee) en een artikel 31 in ruimeren zin.

Kerkgeboden van den eersten graad èn van den tweeden.

Hoe het met de licentie van bekeeringsoproepen staat? Misschien moeten de zusters eerst „correspondeeren" eer ze elkaar de bekeeringsnoodzaak mogen voorhouden.

O drie formulieren!

O quantité négligeable! K. S.

eenheidsverlangen.

Het gereformeerde volk wordt van synodocratische zijde nog steeds bezig gehouden met publieke uitspraken van vredesverlangen. Men wil samenspreken (maar niet schrijven) en hoopt dat de scheur geheeld wordt.

Maar intusschen gebeurt veel, dat herstel der eenheid niet bevordert, of liever, ze tegenhoudt en de breuk definitief helpt maken.

Ik weet van een correspondentie van „vrijgemaakten" ter zake van emigratie, die plotseling afgebroken werd na synodocratische bemoeiingen. Van dergelijke invloeden bij de tot nu toe volgehouden pogingen, om den missionairen predikant onzer kerken te verhinderen, tot zijn arbeidsveld te gaan. We spraken al over de manier, waarop de voorlichting van hen, die in Amerika vroeger met ons in kerkelijke correspondentie leefden werd bemoeilijkt, zooveel het maar kon. En toen onlangs dr G. B. Wurth te Kampen (Oudestr. 6) een rectorale rede hield, verklaarde hij, dat het tijd werd, óm te zien naar een nieuwen dogmaticus. Dat valt te meer op, omdat dezelfde spreker bij zijn inauguratie zeide, dat, als ooit K. S. zou „terugkeeren" (naar het pand Oudestr. 6), hij, dr Wurth, gaarne weer het veld zou ruimen. De eene uitspraak, naast de andere gelegd, wijst er op, dat de schijn, alsof nog steeds op een verhuizing van K. S. uit Broederweg 15 naar Oudestraat 6 gehoopt wordt, niet meer volgehouden wordt. En dat dus niet meer gerekend wordt op herstel, ook niet langs den (ondeugdelijken) weg van praten zonder schrijven, d.w.z. van negatie van het volk. En — ieder weet, hoe men ons officieel negeert bij de voorbereiding eener oecumenische gereformeerde synode. Over de pogingen, om de rechtbank toch nog er toe te brengen, ons van onze goederen te berooven, zwijgen we maar.

Het is goed, deze dingen te weten. Opdat men wete, dat onder alle pacifieke woorden de bedrijvers der scheurende beweging in het eens getrokken spoor verder gaan. K. S.

OP EN OM 'T KERKPLEIN

zeg het met..... paarden.

Dr P. Prins is in Amerika geweest.

En hij heeft daar „bijna ongeloofelijke" dingen gezien. Ook in de „Evangelisatie".

Typisch-Amerikaansche dingen.

Hij vertelt er van in „Timotheus".

In hetzelfde nummer, waarin Mevr. ds J. D. Boerkoel verhaalt van haar bezoek aan Father Divine, bij wien ze gedineerd heeft. Father Divine is de god, vadertje-god, van een negergodsdienst. Bij hem nu was Mevrouw Boerkoel op bezoek.

Maar daar hebben we het nu verder niet over. Al vragen we ons af of Paulus in Athene ook op die manier is gaan kennis maken met „interessante" religieuze verschijnselen?

Zijn geest werd in hem ontstoken.....

Maar om op dr P. Prins terug te komen, die vertelt in „Timotheus" van de Storefront-christenen en hun Evangelisatiemethoden. Een van deze Storefront-predikers trad op met een paard, dat men met de bekende circus-truc geleerd had ja en neen te knikken. Of die „evangelist" Philippus heette, wordt er niet bij verteld. Maar dat hij een philippus was, een paardenvriend, is zeker. Volgens dr Prins ook een vriend der menschen. Immers: het is mijn vriend, die mij mijn feilen toont. En dat deed deze Storefronter. Want in de piste optredend met zijn wonderdier, stelde hij vragen, die dan door het beest met ja of neen werden „beantwoord".

Hij vroeg b.v.: „Is er een God?" Dan knikte het paard van ja.

„Is de Bijbel het Woord van God?" En dan knikte weer zijn paardekop: ja! De dan volgende vraag luidde bijv.: „Kan een mensch gered worden door eigen kracht?" Dan schudde het paard van neen!

De bedoeling van deze hippische Evangelisatiemethode, was volgens den geleerden auteur van het „Timotheus"-artikel om de Christenen te beschamen. Wanneer zij allen hun hoofd en tong zouden gebruiken, dan, zoo zeide deze „evangelist", was er geen reden dit paard als beschamend voorbeeld op te voeren voor het publiek. Het ware te wenschen, dat alle Christenen op die fundamenteele kwesties een even ondubbelzinnig antwoord zouden geven.

***

Doctor Prins stelt de vraag: „Wat zegt U ervan, waarde lezer?"

En hij voegt er aan toe: „Ik denk, dat vele Nederlanders meteen zullen beginnen met afkeuren. Daarin zijn we nog al knap".

Nu kunnen onze menschen in Groningen intusschen gerust zijn.

Ze behoeven niet bang te zijn, dat dr Prins in de schaduw van den Martinitoren philippisch met een circuspaard komt evangeliseeren. In zooverre is hij toch óók nog een Nederlander, die nog al knap is in het afkeuren.

Maar hij heeft toch van dien Amerikaanschen „Icekehroeder" wel wat geleerd. Hij is toch ook beschaamd, omdat „dit stomme dier één veel duidelijker geluid gaf, dan wij ooit hadden verwacht".

***

Dat bracht me zoo op een idee.

Misschien zit daar voor de Hendrik de Cockstichting wat in.

Als ze daar eens zoo'n circuspaard kochten?

En als de circusbaas dan ds Van Dijk het trucje eens leerde om zoo'n paard ja te laten knikken of neen te laten schudden.....

En als dan voorts ds Van Dijk eens een voorstelling mocht geven bij dr Prins aan huis of op diens catechisaties.....

Misschien, dat zelfs ds Toornvliet er iets voor voelde.....

Wat ds Van Dijk dan alzoo eens vragen moest aan dat paard?

Ach, dat was hèm wel toevertrouwd.....!

Maar van het „succes" ben ik overtuigd!

Dr Prins zou „beschaamd" worden.

Vanwege de antwoorden van „het stomme dier".

Wie weet.....

Ds van Dijk: Laat voor Prins de paarden spreken!

Laat zoo'n ja-broer Uw tolk zijn! D. E. C.